

Daudzveidīga jautāšana - ceļš pie jaunām zināšanām

1. Teksts

„ ..Mums katram pieder vienīgi sev domāti neredzami svāri, un katrs ar tiem nepārtraukti – vai vismaz laiku pa laikam –rīkojamies. Kā es šodien.

Svēru un svēru.

Analizēju, sijāju, stiepu savus nekļūdīgo viedokļu maisus un liku uz svāriem blakus vienīgajai patiesībai (savai !), un tad vēroju, kā svaru kausiņi otru, gandrīz tukšo un tāpēc ļoti vieglo daļu, uzmet nelīdzsvarā gluži līdz pašām debesīm.

Tajā smagajā daļā raupja pinuma maisos tusnī mani prāta apsvērumi. Jūtas – otrajā bļodiņā, tajā, kas tik viegli viegliņa, ka gandrīz aizsniedz zvaigznes...

Un tagad, kad svāri nolikti malā, - tagad domāju.

Domāju un domāju.

Par to , kur likt tos daudzos prāta apsvēruma maisus,- man nav tik lielas noliktavas. Un domāju arī par to, kāpēc otra svaru kausiņu daļa ir tik viegla viegliņa...

Kas notiek ar sirdi, kad prāts kā behemots? Jā, tiešām, kas notiek ar jūtām, kad tās nostājas prāta priekšā kā mazs putniņš erickiņš uz behemota deguna? ”

Laukmane, Maija. Strauji saplaisā mirkļi. Rīga : Annele, 2016.

2. Teksts

„ ..Vai tā nav laime ? – atrast iespēju darīt kaut ko tā, lai sliktais iet mazumā, lai dilst kā mēness savos laika griežos?

Vai nav laime pamanīt kādu gluži mazu gaišuma sekundīti un to ielaist savā dvēselē? Redzēt kaķēnu sildāmies saulītē, vērot saules izspraukšanos caur pelēku pamali.

Laiques mirklītis. Mirklītis spārniem. Dvēselei. Nemirstībai.

Laiques prast nenovilkt treknu, pelēku svītru starp sīkām un lielām lietām. Atļauties plūst pāri sīkumu ūdenskritumiņiem, lai, noturoties straumē, sasniegtu upes deltu. Un kas vispār ir sīks? Kas – liels?...Lielas upes krastus skaistus dara sīkas, pavisam sīciņas puķītes. ”

Laukmane, Maija. Strauji saplaisā mirkļi. Rīga : Annele, 2016.

2. Teksts

„ .. Labākā dāvana no visām, ko vien varu dot otram un vēlos saņemt pati, ir prieks. Nevienā veikalā iegādāta dāvana nerada tādu emociju dzirksteļošanu, kāda rodas mirklī, ja dāvanā saņemts drauga vai reizēm gluži svešinieka bezvārdu apliecinājums: tu man esi nozīmīgs. Tik nozīmīgs un īpašs, ka no sirds dāvinu tev ko tādu, kas liks acīm iemirdzēties.

Prieku dāvina prieka pēc, lai iemirdzētos acis. Kuram no abiem?

Abiem.

Abiem no abiem: gan devējam, gan ar prieku apdāvinātajam. Dots devējam atdodas.

Nerunāju par smagi piekrautu somu, kur salikti visi prieka radīšanai vajadzīgie rekvizīti. Runāju par ko citu: Par pieskārienu plecam. Par skatienu. Par smaidu. Par atbalstu ar pavisam mazu, bet svarīgu vārdu tad, kad drauga debesis paslēpušas sauli.

Vai ir vēl skaistāka dāvana par šo, kad es kādam tikai ar skatienu un bez liekiem vārdiem pasaku kaut ko ļoti nozīmīgu? Ausij sadzirdamā izpausmē tas skanētu apmēram šādi: tu man esi nozīmīgs. Turies! Tu vari. Tu vari, un es esmu līdzās. Tepat. Es par tevi priecājos.

Vārdus var arī nelietot, vārdi ne vienmēr pasaka precīzāk, kā pasaka klusa, nenopērkama un neiztērējama klātbūtne.

Jā, prieku dāvina prieka pēc. Tāpēc, lai iemirdzētos acis. ”

Laukmane, Maija. Strauji saplaisā mirkļi. Rīga : Annele, 2016.

3. Teksts

„ Pirmais solis pretī mieram prātā ir no sirds sajūst, ka neesam neaizstājami. Mums pietrūkst miera prātā, jo jūtam, ka citiem kaut kas no mums vajadzīgs. Mums liekas – ja kaut ko nepaveiksim vai nepasacīsim, pasaule sabruks vai arī viss uzreiz ies šķībi un greizi. Taču tajā brīdī, kad spēsim patiesi sajūst, ka neesam neaizstājami, mums nekur nebūs jāiet, lai rastu mieru, jo miers nekavējoties atnāks pie mums.

Vēl viens vienkāršs paņēmieni, kā iemantot prāta mieru, ir sajūst, ka nav nekā tāda, kas būtu pārmērīgi svarīgs. Jebkas uz šīs zemes var mūs pievilt un pamest, ja vien Dievs mūs neatstāj un mēs neatstājam Dievu. Dievs mūs nekad neatstās, jo viņš ir pati Līdzcietība.

Ja jutīsim apzināti un nemitīgi, ka vienīgi Viņš ir neaizstājams, nekas mums nespēs atņemt prāta mieru.

Mēs gūstam mieru,
Kad negaidām neko no pasaules,
Bet tikai dodam un dodam
Bez jebkādiem nosacījumiem
To, kas mums ir, un to, kas mēs esam. ”

Činmojs, Šrī. Prieka spārni. Rīga: Zvaigzne ABC, 2016.

4. Teksts

„ .. Katrs no mums taču kādreiz ir gremdējies ziedošas pļavas zaļumā, ieelpojis, aizmirsies, baudījis. Bet, lai tik jutīgi apcerot, līdz sāpēm liktu sajust šī skaistuma trauslo būtību un neaizsargātību, kā to dara Edīte Pauls – Vīgnere, līdzās veldzīgajam priekam ir jāizdzīvo bailes, smaržīgajam ziedam jāatrod tā dvēsele; vārdu sakot, jājūt kaut kas tāds, ko Jānis Peters māksliniecē ir nodēvējis par bišu pulksteni. Esmu pārlicināta, ka tikai tā varēja rasties viens no visskaistākajiem un emocijās bagātākajiem gobelēniem – „ Saudzēsīm dabu”. Un , pateicoties šai iespējai, kopā ar Edīti ieejam teiksmainajā „ Visumā”, kur bezgalīgo tāļu priekšā mums pie kājām guļ sidrabainā planēta Zeme. Mums – cilvēkiem. Vīrietim un sievietei, tiem, kas, brienot pa zaļo pļavu, bauda augstāko dzīves balvu – esību. ”

Ikstena, Noras, Vīgnere - Pauls , Edīte . Runā mans vainadziņš. Rīga: Mansards, 2014.

Praktiska darbnīca "**Lasītprasme skolēnu radošās domāšanas veicināšanai**",
metodisko materiālu autore : Mg. paed. Ilga Kušnere

Vingrināšanās radošo spēju izkopšanā

1. Saruna ar sevi

Uzraksti **Sev** adresētu **jautājumu** par tekstā izteikto domu **un pats atbildi !**

2. Saruna ar līdzcilvēkiem , izmantojot dažādas komunikācijas iespējas

Jautājumi par lasīto tekstu	Atbildes

3. Mans domu lidojums

Uzraksti atziņu par tekstā izteikto domu, ieklausoties sevī un pārskatot līdzcilvēku pārdomas!

DOMA pie DOMAS

Atbalsta jautājumi sarunai par citātu

- ✓ Kādas emocijas citātā izteiktā doma Tevī izraisa? Kāpēc?
- ✓ Par kādām vērtībām izvēlētais autora citāts aicina padomāt?
- ✓ **ATCERIES** personīgu vai profesionālu pieredzi, ko atsauc atmiņā teksta fragments!
PADALIES ar kolēģi!